

Plan mot kränkande behandling för Ödenäs förskola, lå 2020/2021 Alingsås kommun

Planen beskriver det kontinuerliga arbetet med förebygga och åtgärda all form av diskriminering, trakasserier och kränkningar samt främja likabehandling. Planen baseras på de bestämmelser som skollag och diskrimineringslag anger.

Typ av styrdokument: Riktlinje

Beslutande instans: Rektor

Datum för beslut: 2020-10-26

Diarienummer:-

Gäller för: Ödenäs förskola

Giltighetstid: Verksamhetsår 20/21

Revideras senast: Ny plan upprättas varje år

Dokumentansvarig: Rektor

Läroplan, Lpfö 18

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor.”

“Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

Grundläggande värden, Lpfö 18

Arbetslaget ska samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,

Normer och värden, Lpfö 18

Vision

2.1 Vision

På vår förskola ska inget barn bli diskriminerat, trakasserat eller utsatt för kränkande behandling. Vi vill att alla ska känna sig välkomna och trygga oavsett om det är barn, elever eller pedagoger eller andra vuxna. Verksamheten ska genomsyras av glädje, nyfikenhet och gemenskap.

Vi arbetar med detta genom att dela in barnen i mindre grupper och vi arbetar aktivt mot ett positivt språkbruk på förskolan.

Vi vill att alla barn och vuxna ska känna sig trygga och välkomna till oss på förskolan.

Varje vuxen på förskolan är skyldig att:

- Arbeta med främjande och aktiva åtgärder
- Sätta gränser och ingripa vid olika typer av kränkningar/ trakasserier
- Göra en bedömning och vidta nödvändiga åtgärder

Förklaring av centrala begrepp i planen

Barnkonventionen

Barnkonventionen är svensk lag och viktig utgångspunkt i arbetet med denna plan. I barnkonventionen artikel 2 slås fast: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Kränkande behandling

Definitionen av kränkande behandling utgår från skollagen (6 kap 3 §) och avser ett uppträdande, som utan att vara diskriminering, kränker ett barns/elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas *mobbning*. Bedömningen görs utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Ofta kan det vara uppenbart att exempelvis en spark eller ett slag är kränkande behandling. Ibland är det dock svårare att bedöma, till exempel om det rör sig om utfrysning.

Diskriminering

Definitionen av diskriminering utgår från diskrimineringslagen och kan kortfattat beskrivas att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsidentitet (vilket kön du känner dig som) och könsuttryck (hur du väljer att uttrycka ditt kön genom exempelvis kläder och frisyren), etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning (till exempel ateism, islam, judendom), sexuell läggning, funktionsnedsättning (till exempel allergi, adhd eller synskada) samt ålder. Enligt diskrimineringslagen kan diskriminering ske genom sex olika former av diskriminering: direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och sexuella trakasserier, instruktioner att diskriminera.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Kränkningar benämns trakasserier om de har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan också ske om de är av sexuell natur, då kallas de *sexuella trakasserier*. Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Ansvar

Rektor är ansvarig för att det varje läsår upprättas en plan mot kränkande behandling och att den förankras hos personalen. All personal på förskolan har ansvar för att känna till och följa planen samt agera där man misstänker eller upptäcker diskriminering eller annan form av kränkande behandling. All personal ska ha ett normkritiskt förhållningssätt och ansvarar för att medvetandegöra planen hos barnen samt ansvarar för att rutinerna i planen följs.

Förskolans kontinuerliga hälsofrämjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg miljö i förskolan och förstärka respekten för allas lika värde. Det är ett arbete som riktas till alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Ödenäs förskola lägger stor vikt vid värdegrundsarbetet. Trygghet, trivsel och ett respektfullt förhållningssätt är en förutsättning för att skapa ett gott klimat i gruppen. Vi strävar efter en verksamhet där barnen har roligt, lär och utvecklas tillsammans med de vuxna.

Vi har rutiner och struktur som gör att barnen känner trygghet och gemenskap.

Verksamheten bygger på att vi under dagen växlar mellan planerade aktiviteter och barn initierade lekar både inne och ute.

Vi pratar kring värdegrund och förhållningssätt och gör barnen uppmärksamma på våra gemensamma regler vilka gäller inom förskolans verksamhet. Genom att ha ett gemensamt förhållningssätt lär vi barnen ta ansvar för det sociala samspelet där alla får komma till tals, då allas åsikter är viktiga. Vi arbetar för att de ska visa respekt för varandra. Vi skapar förutsättningar för att låta varje barn komma till tals och våga uttrycka sig. Pedagogerna föregår med gott exempel genom att visa respekt för varandra och vår gemensamma miljö.

På förskolan arbetar vi efter vår likabehandlingsplan. Vi arbetar med EQ och genus både i vardagssituationer och i temaarbeten där självkänsla, grupptillhörighet, känslor, konflikthantering samt solidaritet och alla människors lika värde tas upp. Barnen ges möjlighet att prova sig fram för att upptäcka nytt. Vi kommer att utifrån målet med arbete i mindre grupper sträva efter att barnen får möjlighet att vistas i mindre sammanhang så mycket som möjligt för att på så sätt ge barnen en bra balans mellan aktivitet och vila under sin dag på förskolan.

Här följer en beskrivning av hur vi kontinuerligt arbetar främjande och förebyggande på vår förskola. Vi arbetar kontinuerligt främjande och förebyggande av att upptäcka kränkningar på

förskolan. Det som motverkar kränkningar allra mest är att barn och vuxna känner gemenskap och samhörighet. Därför arbetar vi aktivt med att skapa en sådan kultur. Exempel på detta arbete är att vi aktivt arbetar för att alla på förskolan, barn såväl som

vuxna har ett bra språkbruk och att vi har en positiv attityd till varandra som bygger på

värderingar i våra styrdokument. Vi arbetar aktivt för att alla barn ska vistas i en miljö där

de har tillgänglighet och känner trygghet i sin vardag. Vår ambition är att planera verksamheten så att alla barn kan delta i aktiviteter oavsett religion eller funktionsvariation.

Men även om vuxna och barn leker och är nära varandra under dagarna finns risken att vi missar att upptäcka vad som händer i barngrupperna.

Därför har vi särskilda rutiner för att upptäcka kränkningar och mobbning.

Exempel på rutiner:

Kartlägga miljön inne och ute: God uppsikt över alla platser barnen vistas och vara extra

lyhörda på de platser där vi ser att konflikter ofta kan uppstå, även observera barnens

kroppsspråk, sprida ut oss på gården för ökad trygghet.

Från och med höstterminen 2020 arbetar vi ännu mer aktivt med att dela in barnen i mindre grupp/ sammanhang för att på så sätt säkerställa att vi skapar en trygg och harmonisk miljö för alla barn på förskolan.

Samverkan och förankring av planen

Planen förankras genom samverkan med barn, personal och vårdnadshavare vilket beskrivs nedan.

Barnens delaktighet

Föregående års mål var: Ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället.

Genom att vi har varit nära barnen i alla sammanhang har vi kunnat se och stöttat barnens olika behov. Vi har arbetat mycket med att säkerställa att barnen har tillgänglighet till olika material i olika lärmiljöer där de aktivt kan välja och delta på lika villkor. Vi strävar efter att verksamheten ska bidra till att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra grunden för förskolans verksamhet. Den ska utgå ifrån barnens erfarenheter, intressen, behov och åsikter. Flödet av barnens tankar och ideer ska tas tillvara för att skapa mångfald i lärandet.

Årets prioriterade mål och aktiva åtgärder: Vårt fokus för barnen och vårt arbetssätt kommer att vara som ovan men med prioritet mot mindre sammanhang för barnen och deras möjlighet till språkutveckling.

Vårdnadshavarnas delaktighet

För att vårdnadshavarna till barnen på förskolan ska ha möjlighet att komma med synpunkter på vårt arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och vårt konkreta likabehandlingsarbetet, har vi följande strategier.

- På föräldramöte, då blir föräldrarna informerade om vårt arbete kring dessa frågor och vi har en dialog kring detta.
- Via GR- enkät.
 - Via Unikum har föräldrarna möjlighet till att få ta del av verksamheten på ett tydligt sätt, där får de information om verksamheten och kan därmed vara delaktiga och också ställa frågor kring verksamheten och på så sätt kunna påverka.
- När vi har utvecklingssamtal med vårdnadshavare och vid kontinuerliga samtal vid hämtning och lämning.
- Personalens, specialpedagogens och rektorns delaktighet.

- Vi arbetar med en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av DoK.
- Vi har ett fortlöpande värdegrundsarbete.
 - Vid verksamhetsmöten, avdelningsmöte m.m. Samverkan kring arbetet i denna plan ska ske med alla som deltar i utbildningen. Personalen kartlägger, analyserar och utformar mål och åtgärder i samverkan med förskolechef och specialpedagog och i samverkan med barnen. Vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga och ge synpunkter vid föräldramöten, utvecklingssamtal och daglig kontakt. Planen ska alltid delges vikarier och vara tillgänglig på kommunens hemsida.

Personalens delaktighet

Vi arbetar kontinuerligt främjande och förebyggande av att upptäcka kränkningar på förskolan. Det som motverkar kränkningar allra mest är att barn och vuxna känner gemenskap och samhörighet. Därför arbetar vi aktivt med att skapa en sådan kultur. Exempel på detta arbete är att vi aktivt arbetar för att alla på förskolan, barn såväl som vuxna har ett bra språkbruk och att vi har en positiv attityd till varandra som bygger på värderingar i våra styrdokument. Vi arbetar aktivt för att alla barn ska vistas i en miljö där de har tillgänglighet och känner trygghet i sin vardag. Vår ambition är att planera verksamheten så att alla barn kan delta i aktiviteter oavsett religion eller funktionsvariation. Men även om vuxna och barn leker och är nära varandra under dagarna finns risken att vi missar att upptäcka vad som händer i barngrupperna. Därför har vi särskilda rutiner för att upptäcka kränkningar och mobbning.

Exempel på rutiner: Kartlägga miljön inne och ute: God uppsikt över alla platser barnen vistas och vara extra lyhörda på de platser där vi ser att konflikter ofta kan uppstå, även observera barnens kroppsspråk, sprida ut oss på gården för ökad trygghet.

- Utvecklingssamtal med vårdnadshavare varje läsår.
- Analys av trivselenkäten i GR.
- Närvarande och lyhörda vuxna och samtal i arbetslaget
- Avsätta tid till samtal direkt vid problem/händelser.

Utvärdering av föregående års prioriterade mål

Planen utvärderas varje år. Här beskrivs vilka åtgärder som genomförts och om de haft någon effekt.

Utifrån läroplanen valt mål: ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling och att aktivt delta i samhället.

Mål från föregående läsår	Vi kommer aktivt under året arbeta med frågor gällande arbetet med barns inkludering i leken, där det inte ska förekomma skillnader i deltagande utifrån ålder eller kön.
Aktiva åtgärder	Tillsammans med barnen uppmärksammar och tydliggör vi olika situationer som kan uppstå . Det ska finnas tillgängliga både i material och i stöttning från pedagogerna.
Resultat	Genom att förändra lärmiljöerna och delat upp barnen i mindre grupper och skapat en tydlig struktur gör att barnen känns trygga och delaktiga. Verksamheten fungerar nu bättre.
Analys	Genom förändringarna fungerar nu verksamheten bättre och den är tydlig och barnen är delaktiga och trygga. Vi kommer att fortsätta vårt arbete på inslagen linje då vi ser ett så positivt resultat.

Kartläggning av risker i verksamheten, analys av orsaker samt genomförande av åtgärder

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker som ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Alla barn ska ha möjlighet att utvecklas utan att diskrimineras av andras normer och föreställningar.

Risker kränkande behandling

Förskolan ska förebygga och förhindra kränkande behandling

Kartläggning av Risker

I samspelet med andra upptäcker barnen värderingar och normer för sin samvaro som de kanske inte mött på innan. Vi som pedagoger måste där arbeta med att medvetandegöra barnen om hur barnen utifrån deras egna behov kan skapa möjligheter för att sätta sig in i någon annans perspektiv. Det är viktigt att vi arbetar förebyggande. Några av frågeställningarna vi använder oss av är:

- Kan vi se konfliktmönster mellan barnen i våra grupper?
- Finns det något enskilt barn som utsätts för kränkningar eller diskriminering?
 - Har vi god uppsikt över alla utrymmen där barnen befinner sig?
 - Ser vi några mobbnings-tendenser?

Analys

För att undvika kränkande behandling är det viktigt att:
Kontinuerligt samtala/ följa upp i arbetslaget om ett gemensamt förhållningssätt.
Informera vikarier om planen och dess innehåll.
Tillsammans med barnen skapa rutiner för god samvaro.
Kartläggning för att identifiera inne- och utemiljö.
Informera vårdnadshavare vid terminsstart/ föräldramöte kring planen och dess innehåll.

Risker identifierade utifrån diskrimineringsgrunderna

I arbetet för att motverka diskriminering är det viktigt att tänka på att arbetet inte handlar om att åtgärda problem som redan har uppkommit i ett *enskilt fall*, utan om att förebygga att barn diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter i förskolan.

Kön

Kartläggning av risker

Kartlägg miljön ute och inne : god uppsikt över alla platser där barnen vistas och vara extra lyhörda på de platser där vi ser att konflikter ofta kan uppstå.

Analys

Utformningen av lokalerna och miljön är inte optimal utifrån ett pedagogperspektiv, där vi kan se och höra alla barn.

Könsidentitet och könsuttryck

Kartläggning av risker

Det är de vuxnas attityder och förhållningssätt som till stor del kan ligga till grund för risken att barn diskrimineras utifrån denna punkt.

Analys

Vi kan ha olika uppfattningar i denna fråga. Det kan också bero på okunskap och till viss del rädsla inför frågeställningar man är osäker på.

Etnisk tillhörighet

Kartläggning av risker

Vi har alla ett gemensamt ansvar för att alla barns ursprung respekteras. Det kan finnas en risk att man generaliserar, det är viktigt att vi fokuserar på vardagslivet och ser människor som individer.

Analys

Det är viktigt att pedagogerna får kompetensutveckling i dessa frågor. Om vi missar att uppmärksamma flerspråkighet eller kulturella olikheter kan det få negativa följder för barnen.

Religion eller annan trosuppfattning

Kartläggning av risker

Det är viktigt att vi är uppmärksamma på olika religionsuppfattningar och att vi respekterar dessa.

Analys

I en grupp av barn är det ibland lätt att generalisera och inte ta tillvara på tillfällen då vi kan ha möjlighet till samtal runt olika kulturer och religionsuppfattningar på ett naturligt sätt.

Funktionsnedsättning

Kartläggning av risker

Det kan vara bristande tillgänglighet i lokalerna som inte är anpassade till fysiska funktionsnedsättningar. När det gäller psykiska funktionsnedsättningar kan det vara brist på kunskap om vad nedsättningen innebär. Det är viktigt att vi ökar förskolans

kunskaper om hur det är att leva med funktionsnedsättning. Stor vikt läggs vid att välja aktiviteter där alla kan delta.

Analys

Det kan vara bristande tillgänglighet i lokalerna som inte är anpassade till fysiska funktionsnedsättningar. En risk kan vara om pedagogerna inte har fått tillräcklig information eller kunskap om den funktionsnedsättning de ska möta. Viktigt också att det stöd som behövs, såsom extra stöd sätts in om så behövs för att på så sätt säkerställa säkerhet och möjliggör lärande och utveckling.

Sexuell läggning

Kartläggning av risker

Förskolan har ett särskilt ansvar för att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen. Det är viktigt att varje barn blir respekterade som dem är.

Analys

Det är viktigt att synliggöra och bejaka olika familjesammansättningar. Det är viktigt att pedagogerna inte spekulerar i familjekonstellationen.

Ålder

Kartläggning av risker

Det är viktigt att vi är uppmärksamma på hur barnen uttrycker sig till varandra när det gäller dessa frågor. Barn är ofta medvetna om ålderns betydelse och kan använda detta både till inkludering och exkludering i lekar.

Analys

Särskilt viktigt att tänka på som pedagoger är att vi tänker på hur vi uttrycker oss. Att vi inte ger beröm utifrån barns ålder utan istället uppmärksamma det barnet håller på med.

Årets prioriterade mål och aktiva åtgärder

Föregående års utvärdering tillsammans med behov förskolan identifierat i sin risk- och kartläggning ligger till grund för årets insatser. Åtgärderna tidsplaneras och genomförs så snart som möjligt.

Mål 1	Arbeta med fokus på mindre barngrupper.
Aktiva åtgärder	Vi delar in barnen i mindre grupper.
När? Ansvarig	Vi pedagoger tillsammans, under större delen av dagen.
Uppföljning (Unikum?)	Regelbundet vid planeringsmöten.
Mål 2	Språkfokus
Aktiva åtgärder	Vi uppmuntrar barnen till ett vårdat språkbruk där alla inkluderas och respekteras. Viktigt att vi som pedagoger är förebilder.
När? Ansvarig	Regelbundet, alltid ett gott och inkluderande språkbruk från pedagogernas sida. Alla på förskolan.
Uppföljning	Regelbundet och vid uppkomna situationer.

Rutiner för när diskriminering eller kränkande behandling förekommit

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon personal får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det är viktigt att det enskilda barnets upplevelse av det inträffade är utgångspunkt för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen.

Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

Barn- och ungdomsförvaltningen har en gemensamt framtagna rutin samt ärendegång. Den finns tillgänglig här:

<https://alfresco.alingsas.se/share/proxy/alfresco/api/node/content/workspace/SpacesStore/53a9bb56-ebda-425d-9c7c-8433c85614b1/Rutin-kr%C3%A4nkande>

[%20behandling%20191218.pdf?a=true](#)

Tillvägagångssätt vid misstanke om diskriminering eller kränkande behandling

Syftet med att anmäla och utreda är att säkerställa att kränkningarna upphör. I vissa fall kan ärendet vara utagerat och omhändertaget i utredningsarbetet. I andra fall behöver en handlingsplan upprättas och följas upp. Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

- När det finns misstanke om att ett barn blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling ska alltid en anmälan om kränkande behandling upprättas, en sådan lämnas till rektor.
- Ta reda på vad som har hänt, samtala med den som blivit utsatt och den som har utsatt prata med andra som kan ha sett något. Detta ska ske skyndsamt, helst samma dag som händelsen.
- När en anmälan om kränkande behandling upprättas ska vårdnadshavare alltid meddelas. Efter att en anmälan upprättas ska en utredning påbörjas. I samband med utredningen kan ytterligare samtal vara nödvändiga för att reda ut vad som hänt.
- Rektor ansvarar för utredningen. Anmälan och utredning lämnas alltid till huvudman.

Om personal utsätter barn för diskriminering eller kränkande behandling

Om någon person utsätter ett barn för diskriminering eller kränkande behandling görs även då en anmälan.

Vill du som vårdnadshavare anmäla en kränkning kan du kontakta personalen eller rektor. Alternativt kan du använda blankett som du finner på förskolans hemsida som lämnas till skolans rektor.

Det är rektor som ansvarar för förskolans likabehandlingsarbete. Kontakta rektor om du har frågor.

Telefonnummer till förskolan:

Rektor 0322 - 61 7275

Avdelningar

Mellomgården: 0728868119

Östergården: 0728868120

Bilagor

Bilaga - Anmälan om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier (lämnas till ansvarig rektor)